

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Teisėjų tarybai

2015-03-24 Nr. 412-717-(1.17)

DĖL TEISMŲ ĮSTATYMO IR CIVILINIO PROCESO KODEKSO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Tekiname Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininko pateiktą Lietuvos Respublikos teismų įstatymo ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso pakeitimo ir papildymo įstatymų projektus, dėl kurių klausimą prašoma įtraukti į Teisėjų tarybos posėdžio darbotvarkę.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininko patarėjo Aurimo Brazdeikio el. laiškas, 1 lapas.
1. Lietuvos Respublikos teismų įstatymo Nr. I-480 41 str. pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.
2. Lietuvos Respublikos teismų įstatymo Nr. I-480 41 str. pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
3. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso papildymo 62¹ straipsniu ir 154 str. pakeitimo įstatymo projektas, 2 lapai.
4. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso papildymo 62¹ straipsniu ir 154 str. pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
5. Aiškinamasis raštas, 4 lapai.

Direktorė

Reda Molienė

Alina Dokutovičienė

Iš: Aurimas Brazdeikis [a.brazdeikis@lat.lt]
Išsiųsta: 2015 m. kovas 23 d. 09:05
Kam: alina.dokutoviciene@teismai.lt
Kopija: 'Rimvydas Norkus'
Tema: Dėl klausimo, susijusio su įstatymų projektais, svarstymo Teisėjų taryboje
Priedai: Teismų įstatymas lyginamasis variantas.docx; Teismų įstatymas_pask.docx; CPK pask.docx; CPK Lyginamasis variantas.docx; Aiškinamasis raštas_pask.docx

Laba diena,

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininko pavedimu persiunčiame Jums Teismų įstatymo ir Civilinio proceso kodekso pakeitimo ir papildymo įstatymo projektus (su aiškinamuoju raštu), kuriais siekiama sudaryti galimybes vienam apylinkės ar apygardos teismui teisingą (civilinę) bylą priskirti nagrinėti kito apylinkės ar apygardos teismo teisėjams. Kadangi projektas reikšmingas teisėjų bendruomenei, vadovaudamasis Teisėjų tarybos darbo reglamento 22.1 punktu, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas siūlo įtraukti klausimą dėl šio projekto į Tarybos posėdžio darbotvarkę.

Pagarbiai

Dr. Aurimas Brazdeikis
Lietuvos Aukščiausiojo Teismo
Pirmininko patarėjas

Tel. (8 5) 261 08 68, trumpasis tel. 468 (Teismo tinkle)
Faks. (8 5) 261 6813
Gynėjų g. 6, LT-01109, Vilnius
[LIETUVOS TEISMAI Facebook'e](#),
www.lat.lt

Šiame laiške pateikiama informacija adresuota asmeniškai tiesioginiam jos gavėjui. Jei šį laišką gavote per klaidą, prašom nedelsiant jį grąžinti, ištrinti ir apie klaidą pranešti siuntėjui.

Prieš spausdindami šį laišką pagalvokite apie tūkstančius išsaugotų medžių.

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
TEISMŲ ĮSTATYMO NR. I-480 41 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2015 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. Įstatymo 41 straipsnio pakeitimas

Papildyti įstatymo 41 straipsnį naujomis 3, 4 ir 5 dalimis:

„3. Nepažeisdamas šiame ir kituose įstatymuose nustatytų reikalavimų, apylinkės teismo teisėjas proceso įstatymų nustatytais atvejais turi įgaliojimus nagrinėti visas bylas, teismingas apylinkės teismams.

4. Nepažeisdamas šiame ir kituose įstatymuose nustatytų reikalavimų, apygardos teismo teisėjas proceso įstatymų nustatytais atvejais turi įgaliojimus nagrinėti visas bylas, teismingas apygardų teismams.

5. Kai teisėjas nagrinėja bylą, teismingą kitam teismui, ir dėl to prireikia išvykti iš teisėjo darbo vietos, teisėjo komandiruotės išlaidos, taip pat išlaidos, susijusios su bylą nagrinėjimu kitame teisme, kompensuojamos Vyriausybės nustatyta tvarka, suderinta su Teisėjų taryba.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2015 m. [-----].

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, suderinusi su Teisėjų taryba, iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

LIETUVOS RESPUBLIKOS
TEISMŲ ĮSTATYMO NR. I-480 41 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2015 m. d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. Įstatymo 41 straipsnio pakeitimas

Papildyti įstatymo 41 straipsnį naujomis 3, 4 ir 5 dalimis:

„3. Nepažeisdamas šiame ir kituose įstatymuose nustatytų reikalavimų, apylinkės teismo teisėjas proceso įstatymų nustatytais atvejais turi įgaliojimus nagrinėti visas bylas, teisingas apylinkės teismams.

4. Nepažeisdamas šiame ir kituose įstatymuose nustatytų reikalavimų, apygardos teismo teisėjas proceso įstatymų nustatytais atvejais turi įgaliojimus nagrinėti visas bylas, teisingas apygardų teismams.

5. Kai teisėjas nagrinėja bylą, teisingą kitam teismui, ir dėl to prireikia išvykti iš teisėjo darbo vietos, teisėjo komandiruotės išlaidos, taip pat išlaidos, susijusios su bylą nagrinėjimu kitame teisme, kompensuojamos Vyriausybės nustatyta tvarka, suderinta su Teisėjų taryba.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2015 m. [-----].

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, suderinusi su Teisėjų taryba, iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
CIVILINIO PROCESO KODEKSO PAPILDYMO 62¹ STRAIPSNIU IR 154
STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2015 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. Kodekso papildymas 62¹ straipsniu

Papildyti kodeksą 62¹ straipsniu:

„62¹ straipsnis. Kito teismo teisėjo paskyrimas nagrinėti bylą

1. Apygardos teismo pirmininkui konstatavus esminį darbo krūvio skirtumą apylinkės teismuose, esančiuose to apygardos teismo veiklos teritorijoje, apygardos teismo pirmininko nutartimi atsitiktine tvarka atrinktų bylų grupė gali būti priskirta nagrinėti kito apylinkės teismo, esančio to paties apygardos teismo veiklos teritorijoje, teisėjams.

2. Lietuvos apeliacinio teismo pirmininkui konstatavus esminį darbo krūvio skirtumą apygardų teismuose, Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko nutartimi atsitiktine tvarka atrinktų bylų, nagrinėtinų pirmosios instancijos ir (arba) apeliacinės instancijos tvarka, grupė gali būti priskirta nagrinėti kito apygardos teismo teisėjams.

3. Kito teismo teisėjams gali būti priskiriamos bylos, kurios dar nėra paskirtos konkrečiam teisėjui (teisėjų kolegijai).

4. Bylos, kuri priskiriama nagrinėti kito teismo teisėjams, teismingumas nėra keičiamas – bylą nagrinėjantis kito teismo teisėjas (teisėjų kolegija) veikia teismo, kuriam byla teisminga, vardu.

5. Kito teismo teisėjams priskirtos bylos paskirstomos ir teisėjų kolegijos, jei bylą nagrinėja ne vienas teisėjas, jose sudaromos Teismų įstatymo nustatyta tvarka iš teismo, kuriam jos priskirtos, teisėjų. Teisėją skiria, reikiamais atvejais kolegiją sudaro ir jos pirmininką bei pranešėją skiria, įstatymų numatytais atvejais pakeičia teismo, kuriame dirba teisėjas (teisėjai), pirmininkas arba civilinių bylų skyriaus pirmininkas. Kitus su pirmiau paminėtomis bylomis susijusius procesinius klausimus, kuriuos spręsti įstatymai paveda teismo pirmininkui, civilinių bylų skyriaus pirmininkui arba jų paskirtam teisėjui, sprendžia atitinkamai teismo, kuriam byla teisminga, pirmininkas, civilinių bylų skyriaus pirmininkas arba jų paskirtas teisėjas.

6. Šio straipsnio nustatytais pagrindais pirmiausiai perskirstomos bylos, kurios šio kodekso nustatytais atvejais gali būti nagrinėjamos rašytinio proceso tvarka, taip pat bylos, kurias nagrinėja vienas teisėjas.

7. Detalią šio straipsnio taikymo tvarką nustato Teisėjų taryba.“

2 straipsnis. Kodekso 154 straipsnio papildymas

Papildyti kodekso 154 straipsnį nauja 4 dalimi:

„4. Kai įstatymų nustatytais atvejais konkrečiam apylinkės ar apygardos teismui teisinga byla yra priskiriama nagrinėti atitinkamai kito apylinkės arba apygardos teismo teisėjams, teismo posėdžiai šiose bylose gali vykti teismo, kuriame dirba bylą nagrinėjantis teisėjas (teisėjai), patalpose. Žodinis šių bylų nagrinėjimas vyksta teismo, kuriam byla teisinga, patalpose, išskyrus atvejus, kai nei viena iš šalių neprieštarauja, kad byla būtų nagrinėjama teismo, kuriame dirba bylą nagrinėjantis teisėjas (teisėjai), patalpose, arba teismas nusprendžia, kad kitoje vietoje bylą bus lengviau išnagrinėti arba bus sutaupyta bylinėjimosi išlaidų, palyginti su bylos nagrinėjimu teismo patalpose.“

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas įsigalioja 2015 m. [-----].

2. Teisėjų taryba iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
CIVILINIO PROCESO KODEKSO PAPILDYMO 62¹ STRAIPSNIU IR 154
STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2015 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. Kodekso papildymas 62¹ straipsniu

Papildyti kodeksą 62¹ straipsniu:

„62¹ straipsnis. Kito teismo teisėjo paskyrimas nagrinėti bylą

1. Apygardos teismo pirmininkui konstatavus esminį darbo krūvio skirtumą apylinkės teismuose, esančiuose to apygardos teismo veiklos teritorijoje, apygardos teismo pirmininko nutartimi atsitiktine tvarka atrinktų bylų grupė gali būti priskirta nagrinėti kito apylinkės teismo, esančio to paties apygardos teismo veiklos teritorijoje, teisėjams.

2. Lietuvos apeliacinio teismo pirmininkui konstatavus esminį darbo krūvio skirtumą apygardų teismuose, Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko nutartimi atsitiktine tvarka atrinktų bylų, nagrinėtinų pirmosios instancijos ir (arba) apeliacinės instancijos tvarka, grupė gali būti priskirta nagrinėti kito apygardos teismo teisėjams.

3. Kito teismo teisėjams gali būti priskiriamos bylos, kurios dar nėra paskirtos konkrečiam teisėjui (teisėjų kolegijai).

4. Bylos, kuri priskiriama nagrinėti kito teismo teisėjams, teismingumas nėra keičiamas – bylą nagrinėjantis kito teismo teisėjas (teisėjų kolegija) veikia teismo, kuriam byla teisminga, vardu.

5. Kito teismo teisėjams priskirtos bylos paskirstomos ir teisėjų kolegijos, jei bylą nagrinėja ne vienas teisėjas, jose sudaromos Teismų įstatymo nustatyta tvarka iš teismo, kuriam jos priskirtos, teisėjų. Teisėją skiria, reikiamais atvejais kolegiją sudaro ir jos pirmininką bei pranešėją skiria, įstatymų numatytais atvejais pakeičia teismo, kuriame dirba teisėjas (teisėjai), pirmininkas arba civilinių bylų skyriaus pirmininkas. Kitus su pirmiau paminėtomis bylomis susijusius procesinius klausimus, kuriuos spręsti įstatymai paveda teismo pirmininkui, civilinių bylų skyriaus pirmininkui arba jų paskirtam teisėjui, sprendžia atitinkamai teismo, kuriam byla teisminga, pirmininkas, civilinių bylų skyriaus pirmininkas arba jų paskirtas teisėjas.

6. Šio straipsnio nustatytais pagrindais pirmiausiai perskirstomos bylos, kurios šio kodekso nustatytais atvejais gali būti nagrinėjamos rašytinio proceso tvarka, taip pat bylos, kurias nagrinėja vienas teisėjas.

7. Detaliai šio straipsnio taikymo tvarką nustato Teisėjų taryba.“

2 straipsnis. Kodekso 154 straipsnio papildymas

Papildyti kodekso 154 straipsnį nauja 4 dalimi:

„4. Kai įstatymų nustatytais atvejais konkrečiam apylinkės ar apygardos teismui teisminga byla yra priskiriama nagrinėti atitinkamai kito apylinkės arba apygardos teismo teisėjams, teismo posėdžiai šiose bylose gali vykti teismo, kuriame dirba bylą nagrinėjantis teisėjas (teisėjai), patalpose. Žodinis šių bylų nagrinėjimas vyksta teismo, kuriam byla teisminga, patalpose, išskyrus atvejus, kai nei viena iš šalių neprieštarauja, kad byla būtų nagrinėjama teismo, kuriame dirba bylą nagrinėjantis teisėjas (teisėjai), patalpose, arba teismas nusprendžia, kad kitoje vietoje bylą bus lengviau išnagrinėti arba bus sutaupyta bylinėjimosi išlaidų, palyginti su bylos nagrinėjimu teismo patalpose.“

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas įsigalioja 2015 m. [-----].

2. Teisėjų taryba iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISMŲ ĮSTATYMO NR. I-480 41 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR CIVILINIO PROCESO KODEKSO
PAPILDYMO 62¹ STRAIPSNIU IR 154 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Pagal šiuo metu galiojančius įstatymus apylinkės ir apygardos teismo teisėjai nagrinėja tik tas bylas, kurios yra teisingos teismui, kuriame jie dirba. Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO duomenys rodo, kad apylinkių teismų teisėjų darbo krūvio skirtumai išlieka dideli (nuo daugiau kaip 100 etaloninių bylų Joniškio, Raseinių, Trakų, Vilniaus rajono teismuose iki mažiau kaip 60 etaloninių bylų Druskininkų miesto, Anykščių, Ignalinos, Jonavos, Molėtų, Rokiškio, Šilalės, Skuodo, Utenos ir Zarasų rajono apylinkių teismuose). Panaši situacija ir apygardų teismuose. Be to, patirtis parodė, kad dėl tam tikrų priežasčių (laikinojo nedarbingumo, iš anksto nesuplanuotų ilgalaikių atostogų, atleidimo ir pan.) gali netikėtai sumažėti atitinkamame teisme dirbančių teisėjų skaičius. Dėl šios priežasties staiga išauga kitų teismo teisėjų darbo krūvis, atsiranda esminė darbo krūvio disproporcija tarp atskirų teismų ir gali sutrikti normalus teismo darbas.

Esminiai darbo krūvio skirtumai neigiamai veikia teisingumo sistemos efektyvumą. Didelį darbo krūvį turinčiuose teismuose yra sunkiau užtikrinti operatyvų bylų išnagrinėjimą, didėja klaidos tikimybė, todėl gali padaugėti apeliacinių procesų, reikalaujančių papildomų byloje dalyvaujančių asmenų ir teismų sistemos resursų panaudojimo. Todėl, įstatymų projektų rengėjų nuomone, svarbu, kad egzistuočių mechanizmai, kurie leistų operatyviai reaguoti į teismų krūvio disproporcijas ir jas protingai sumažinti. Šios priemonės, be kita ko, turėtų būti lanksčios, neturėtų pabloginti byloje dalyvaujančių asmenų teisinės padėties ir sukelti jiems papildomų nepatogumų.

Šiuo metu įstatymuose nustatytos priemonės nėra pakankamos pirmiau paminėtiems tikslams įgyvendinti. Civilinio proceso kodekso 34 straipsnyje įtvirtintos pakankamai griežtos, nelanksčios sąlygos, kada byla gali būti perduodama nagrinėti kitam teismui. Be to, bylos perdavimas nagrinėti kitam teismui reiškia, kad pasikeičia bylą nagrinėjantis teismas, o tai sukelia papildomų nepatogumų byloje dalyvaujantiems asmenims – jiems gali tekti vyksti susipažinti su byla, taip pat į žodinį bylos nagrinėjimą ar atlikti kitus procesinius veiksmus į kitą, nei priklauso pagal įprastas teisingumo taisykles, teismą. Teismų įstatymo 63 straipsnyje nustatytos galimybės laikinai ar nuolat perkelti teisėją į kitą teismą ne visada yra veiksmingos, nes šiuo atveju teisėjas yra visiškai perkeliamas į kitą teismą, todėl negali nagrinėti jam anksčiau priskirtų bylų, jas reikia perduoti kitiems teisėjams, perkėlimo procedūra yra gana sudėtinga ir gali užtrukti (paprastai reikia teisėjo sutikimo ir kt.). Be to, ne visada yra proporcinga teisėją perkelti į kitą teismą, nes darbo krūviai teismuose ir jų skirtumai gali būti ne tokie dideli, kad teisme būtų reikalingas naujas pilnu darbo krūviu dirbantis teisėjas. Teisėją perkėlus iš vieno teismo į kitą taip pat gali susidaryti neadekvatus darbo krūvis teisme, iš kurio teisėjas buvo perkeltas.

Atsižvelgiant į visa tai, kas paminėta anksčiau, įstatymų projektais siūloma nustatyti, kad apylinkės ir apygardos teismo teisėjas proceso įstatymuose nustatytais atvejais turėtų įgaliojimus ir galėtų būti skiriamas nagrinėti kitam tos pačios pakopos teismui teisingą bylą. Byloje dalyvaujantys asmenys dėl to nepatirtų jokių neigiamų pokyčių, nes byla ir toliau būtų nagrinėjama pagal įprastas teisingumo taisykles, o reikalui esant, kito teismo teisėjas, kuriam byla būtų priskirta, pats atvyktų į bylą nagrinėjančią teismą, pvz., žodiniam bylos nagrinėjimui. Šis instrumentas leistų operatyviai ir lanksčiai reaguoti į esminius teisėjų darbo krūvio skirtumus, jų netikėtus pokyčius, tokiu būdu užtikrinant veiksmingesnį teisingumo vykdymo administravimą.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektų iniciatorius ir pirminio projekto rengėjas yra Lietuvos Aukščiausiasis Teismas.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Kaip minėta, šiuo metu galiojantys įstatymai nenumato galimybės tam tikram apylinkės ar apygardos teismui teisingą bylą priskirti nagrinėti atitinkamai kito apylinkės ar apygardos teismo teisėjui.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Visų pirma siūloma Teismų įstatymo 41 straipsnį papildyti nuostatomis, suteikiančiomis apylinkės ir apygardos teismo teisėjui proceso įstatymų nustatytais atvejais įgaliojimus nagrinėti visas bylas, teisingas atitinkamai apylinkės ir apygardos teismui. Kadangi priskyrus bylą nagrinėti kito teismo teisėjui jis gali patirti papildomų sąnaudų (pvz., išlaidos nuvykti į kitą teismą), susijusių su jam įstatymais pavestų funkcijų vykdymu, Teismų įstatymo 41 straipsnyje taip pat siūloma nustatyti, kad teisėjo komandiruotės išlaidos, taip pat išlaidos, susijusios su bylų nagrinėjimu kitame teisme, bus kompensuojamos Vyriausybės nustatyta tvarka, suderinta su Teisėjų taryba.

Antra, atsižvelgiant į tai, kad teisėjų krūvio išlyginimas perskiriam civilines bylas yra lengviau įgyvendinimas, nes nemaža šių bylų dalis nagrinėjama rašytinio proceso tvarka, o žodine tvarka nagrinėjamos bylose dažnai pakanka vieno bylos nagrinėjimo posėdžio, kartu teikiamas pasiūlymas papildyti Civilinio proceso kodeksą 62¹ straipsniu, konkrečiai reglamentuojančiu bylų grupės priskyrimą nagrinėti kito teismo teisėjams. Siūloma Civilinio proceso kodeksą papildyti būtent 62¹ straipsniu, nes šio straipsnio projektu siekiama nustatyti specifines teismo sudėties taisykles, o teismo sudėtis yra reglamentuota Civilinio proceso kodekso 62 straipsnyje. Jei siūlomas mechanizmas pasiteisins praktikoje ir atsiras poreikis išplėsti jo taikymo sritį, vėliau bus galima svarstyti dėl kitų proceso įstatymų (Baudžiamojo proceso kodekso, Administracinių teisės pažeidimų kodekso) pakeitimų, leidžiančių atitinkamas bylas priskirti kito teismo teisėjams.

Civilinio proceso kodekso 62¹ straipsnio projekto 1 ir 2 dalyse siūloma nustatyti pagrindines sąlygas, kada bylų grupė gali būti priskiriama nagrinėti kito teismo teisėjams – aukštesnės pakopos teismo pirmininkas turi konstatuoti esminį darbo krūvio skirtumą. Projekte taip pat numatoma, kad kito teismo teisėjams turėtų būti priskiriama ne viena, o grupė bylų, be to, jos turėtų būti atrenkamos atsitiktiniu būdu. Šiomis nuostatomis siekiama užtikrinti bylos priskyrimo kito teismo teisėjams skaidrumą, objektyvumą, nešališkumą, užkirsti kelią selektyviam bylų perskyrimui, teisėjų nepriklausomumo pažeidimui.

62¹ straipsnio projekto 3 dalyje siūloma įtvirtinti, kad kito teismo teisėjams gali būti priskiriamos bylos, kurios dar nėra paskirtos konkrečioms teisėjams (pvz., priimamas sprendimas, kad visos tam tikrą iš anksto nustatytą dieną (dienas) gautos bylos (kas antra tam tikrą dieną gauta byla ar pan.) priskiriama nagrinėti kito teismo teisėjams). Šia nuostata siekiama užtikrinti vieną iš teisėjo nepriklausomumo aspektų, kuris draudžia iš teisėjo paaimti jam paskirtą bylą, nesant tam svarbių priežasčių (žr. pvz., Europos Tarybos Ministrų komiteto Rekomendacijos Nr. CM/Rec(2010)12 dėl teisėjų nepriklausomumo, veiklos efektyvumo ir atsakomybių 9 p.). Be to, kuo daugiau teisėjas yra įsigilinęs į konkrečią bylą, tuo mažiau racionalus yra bylos priskyrimas kito teismo teisėjui, nes pastarajam iš naujo reikėtų susipažinti su byla ir dėl to papildomai sugaišti nemažai laiko.

62¹ straipsnio projekto 4 dalyje siūloma įtvirtinti taisyklę, kad bylą priskyrus nagrinėti kito teismo teisėjams, jos teisingumas nėra keičiamas – bylą nagrinėjantis kito teismo teisėjas (teisėjų kolegija) veikia teismo, kurio byla buvo priskirta kito teismo teisėjams, vardu. Ši nuostata atskleidžia siūlomo instrumento esmę, t. y. kad bylą nagrinėjantis teismas nebus keičiamas – bylai nagrinėti tiesiog bus skiriamas kito teismo teisėjas (teisėjų kolegija), kuris (kuri) atliks visus reikiamus procesinius veiksmus kaip bylą nagrinėjančio teismo teisėjas (teisėjų kolegija).

62¹ straipsnio projekto 5 dalyje numatoma reglamentuoti klausimą dėl kito teismo teisėjams priskirtų bylų paskirstymo šio teismo teisėjams ir kolegijų sudarymo. Šiuo atveju bus taikoma bendra Teismų įstatymo nustatyta tvarka, t. y. kito teismo teisėjams priskirtos bylos bus paskirstomos kartu su šiam teismui pagal įprastas taisykles teisingomis bylomis vadovaujantis

Teismų įstatymo 36 straipsnio nuostatomis, t. y. naudojantis kompiuterine programa, skaidriai, objektyviai ir nešališkai. Analogiška tvarka bus sudaromos ir teisėjų kolegijos. Sprendimus dėl bylos paskyrimo teisėjui (teisėjų kolegijai) ir jos pakeitimo įstatymų nustatytais atvejais priims teismo, kuriame dirba teisėjas (teisėjų kolegija), teismo pirmininkas, civilinių bylų skyriaus pirmininkas. Kita vertus, atsižvelgiant į tai, kad bus laikoma, jog bylą ir toliau nagrinėja teismas, kuriam ji yra teisinga, o ne teismas, kurios teisėjams ji priskirta, projekte siūloma, kad kitus su pirmiau paminėtomis bylomis susijusius procesinius klausimus (pvz., teisėjo nušalinimas, apeliacine tvarka nagrinėjamos bylos skyrimas į teismo posėdį ar kt.), kuriuos spręsti įstatymai paveda teismo pirmininkui, civilinių bylų skyriaus pirmininkui arba jų paskirtam teisėjui, spręst atitinkamai bylą nagrinėjančio teismo pirmininkas, civilinių bylų skyriaus pirmininkas arba jų paskirtas teisėjas.

Aptariamo straipsnio projekto 6 dalyje siūloma nustatyti, kad nustatytais pagrindais pirmiausiai perskirstomos bylos, kurios šio kodekso nustatytais atvejais gali būti nagrinėjamos rašytinio proceso tvarka, taip pat bylos, kurias nagrinėja vienas teisėjas (prioritetas visais atvejais turėtų būti teikiamas rašytinio proceso tvarka nagrinėjamoms byloms), o 7 dalis numato, kad detaliją straipsnio taikymo tvarką turės nustatyti Teisėjų taryba.

Kartu teikiamas Civilinio proceso kodekso 154 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, nes Civilinio proceso kodeksas konkrečiai reglamentuoja teismo posėdžio vietą, todėl praktikoje gali iškilti klausimų šiuo aspektu. Civilinio proceso kodekso 154 straipsnį siūloma papildyti 4 dalimi, nustatant, kad rašytiniai posėdžiai turėtų vykti teisme, kuriame dirba bylą nagrinėjantis teisėjas, nes tokiu atveju nėra prasmės vykti į teismą, kuriam teisinga byla nagrinėjama. Neįtvirtinus šios taisyklės, vadovaujantis Civilinio proceso kodekso 154 straipsnio 2 dalimi, kito teismo teisėjas iš principo turėtų posėdžiauti rašytinio proceso tvarka teisme, kuriam byla teisinga, t. y. iš teismo, kuriame dirba, turėtų vykti į teismą, kuriam teisingą bylą nagrinėja. Kita vertus, žodiniam bylos nagrinėjimui teisėjas (su tam tikromis išimtimis) turėtų vykti į teismą, kuriam teisingą bylą jis nagrinėja. Šiomis nuostatomis siekiama užtikrinti, kad byloje dalyvaujantys asmenys ir kiti proceso dalyviai dėl bylos priskyrimo kito teismo teisėjams neturėtų patirti nepatogumų.

Priėmus siūlomas nuostatas būtų sudarytos sąlygos lanksčiai ir operatyviai spręsti teisėjų darbo krūvio disproporcijos problemas, tokiu būdu pagerinant teisingumo vykdymą, sudarant prielaidas greičiau ir kokybiškiau nagrinėti bylas jomis perkrautuose teismuose, išlyginti asmenų teisės kreiptis į teismą įgyvendinimo netolygumus, susijusius su esminiais atskirų teismų teisėjų darbo krūvio skirtumais.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymų projektus, bus sumažinta teisėjų darbo stabilumo apimtis, nes teisėjams tam tikrais atvejais reikės vykti į žodinį bylos nagrinėjimą į kito teismo patalpas. Tačiau, atsižvelgiant į projektais siekiamus tikslus ir projektuose numatytus saugiklius, pirmiau paminėtas pokytis neturėtų pažeisti teisėjų statuso ir jų nepriklausomumo. Pirmą, kito teismo teisėjams priskirtos bylos būtų paskirstomos visiems to teismo teisėjams nešališkai ir objektyviai, vadovaujantis Teismų įstatymo 36 straipsnio normomis, kaip ir kitos tam teismui teisingos bylos. Antra, projekte nustatyta priskirti kitam teismui pirmiausiai rašytinio proceso tvarka nagrinėjamas bylas. Trečia, teisėjui bus kompensuotos su vykimu į kitą teismą susijusios papildomos išlaidos. Ketvirta, papildomos garantijos galės būti išdiskutuotos teisėjų bendruomenėje ir detalizuotos Teisėjų tarybos patvirtintoje detalioje 62¹ straipsnio taikymo tvarkoje.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Numatoma, kad Įstatymų projektai tiesioginio poveikio kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Siūlomos įstatymų projektų nuostatos sudarys prielaidas efektyvesniam teisingumo administravimui, kuris yra būtina sąlyga verslui vykdyti bei plėtoti, todėl įstatymų poveikis aptariamoms sritims turėtų būti teigiamas.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymų projektus, kitų teisės aktų priimti, keisti ar pripažinti negaliojančiais nereikės.

9. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir neprieštarauja Europos Sąjungos teisės aktams.

11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Įstatymų projektams įgyvendinti Lietuvos Respublikos Vyriausybė, suderinusi su Teisėjų taryba, ir Teisėjų taryba iki šio įstatymo projekto įsigaliojimo turėtų priimti šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Atsižvelgiant į tai, kad numatyta pirmiausiai perduoti rašytinio proceso tvarka nagrinėjamas bylas, šiuo metu nėra galimybių tiksliai prognozuoti kiek papildomų išlaidų gali reikėti kito teismo teisėjų išlaidoms, susijusios su vykimu nagrinėti bylą į kitą teismą, kompensuoti.

13. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Projektas buvo pateiktas svarstyti Teisėjų tarybai ir [----]

14. Įstatymų projektų reikšminiai žodžiai

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymų projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*: [-----].

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.